

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมวิชาการ .กระทรวงศึกษาธิการ. ความคิดสร้างสรรค์ หลักทฤษฎีการสอน การวัดประเมินผล.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภา, 2534.

กรมวิชาการ .กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพมหานคร

: โรงพิมพ์ ร.ศ.พ. ,2545.

กรูนิเลียส,เอติซาเบธ เอ็ม. อนุบาลวอลดอร์ฟปฐมบทแห่งการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร :ปัญญาไทย, 2539.

เกษร ชิตะจารี. เอกสารประกอบการเรียนศิลปศึกษาชั้นนำ . ภาควิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

โกศล ภูพลอย. การศึกษาการแสดงออกทางด้านศิลปะโดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร, 2543.

จำเนียร ศิลปวานิช . หลักและวิธีการสอน. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมอาชีพ , 2538.

ชวลิต ดาบแก้ว และ สุภาวดี เหมานนท์. วิธีสอนศิลปศึกษา. กรุงเทพมหานคร:โอเดียนสโตร์ , 2525.

ชะลอ พงษ์สามารถ. ศิลปะสำหรับครูมัธยม. กรุงเทพมหานคร :เจริญวิทย์การพิมพ์, 2526.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:ไทยวัฒนาพานิช, 2528.

ทิสนา เขมมณี. หลักและแนวปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร:ไทยวัฒนาพานิช , 2526.

โทริน, เอ็ม. ฟินเซอร์. บนหนทางแห่งความหมาย ก้าวย่างแห่งการพัฒนาเด็กของครูวอลดอร์ฟ.

แปลโดย จันทรเพ็ญ พันธุ์โอสถ. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสถานแสงอรุณ , 2541

ธำรง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : มงคลการพิมพ์ , 2531

นพดล สายทองยนต์. ปัญหาการสอนศิลปศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามการรับรู้ของครูศิลปศึกษา ในโรงเรียนประถมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

นิกอละ ระเด่นอาหมัด. ทฤษฎีจิตกรรม. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2543.

นิตยา ชขกักดี. ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กเล็ก. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ,2543.

นิรมล ตีรณสาร สวัสดิบุตร. ศิลปศึกษากับครูประถม. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์ตีรณสาร, 2525.

- นุชศิริ โคนหล่อ. การพัฒนาตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของการจัดการศึกษาโดยครอบครัว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตภาควิชาวิจัยการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- บรรจง บุญการี. สภาพและปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนัก - งานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ ภาควิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- บุษบง ต้นดวงศ์. เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่องการจัดการศึกษาตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541, 2545.
- บำรุง กัดเจริญ. วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนส, 2527.
- ปรววรรณ ดวงรัตน์. การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนศิลปะภาคปฏิบัติ สาขาทัศนศิลป์ ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ประภาพรพรณ สุวรรณสุข. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2535.
- ประเวศ ะสี. ปฏิรูปการศึกษา ยกเครื่องทางปัญญา. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์, 2541.
- ประเทิน มหาจันทร์. ศิลปะในโรงเรียนประถม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอ.เอส. พรินติ้ง, 2531.
- ประเสริฐ สีรัตน์. คู่มือการสอนศิลปศึกษาชั้น ป. 2. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2529.
- ผดุง พรหมมุต . ศึกษาทัศนศิลป์ : ประชุมสัมมนาวิทยาลัยทัศนศาสตร์ทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2538.
- พร พันธุ์โอสถ. ปฐมบทแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิวอลดอร์ฟ, 2539.
- พร พันธุ์โอสถ. รูปแบบการพัฒนาการจัดการศึกษาโดยครอบครัวในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.
- พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง. ความเปลี่ยนแปลงทางการปฏิรูปการศึกษาที่ต้องตระหนัก. วารสารวิชาการ ฉบับที่ 4 (เมษายน 2544) : 2-7.
- พิภพ ธงชัย. ปฏิรูปการศึกษาเพื่อความตื่นไทยตลอด 100 ปีชาติกาลปริทัศน์มยงค์ : กรุงเทพมหานคร, 2543.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. มโนภาพการรับรู้ศิลปะ. หน่วยการศึกษานิเทศก์. กรมการฝึกหัดครู, 2531.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. สมองถูกพัฒนาได้ด้วยศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ชารอักขร, 2544.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. ศิลปะการศึกษาชีวิตและสังคม. กรุงเทพมหานคร : ชารอักขร, 2546.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒประสานมิตร, 2526.
- ภัทรา นิคมานนท์. การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏจันทรเกษม, 2538.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. ศิลปศึกษา. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ยนต์ ชุ่มจิต. ความเป็นครู. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ โอ เอส พรินติ้งเฮาส์, 2531.

- รุ่ง แก้วแดง. โครงการวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้อำหรับเด็กปฐมวัย(3-5ปี). กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542. (อัคราณา)
- รุ่งเรือง สุชาภิรมย์. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542กับการพัฒนามนุษย์. กรุงเทพมหานคร : บรรยาย 29 เม.ย. ,2545. (อัคราณา)
- โรงเรียนแสนสนุกไทรทักชะ. เอกสารประกอบการจัดทำโครงร่างหลักสูตร. (Curriculum Policy - Statements and Outline Year K-6). กรุงเทพมหานคร, 2545. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)
- โรงเรียนแสนสนุกไทรทักชะ.เอกสารแนะนำโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร , 2545. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)
- ลำพอง บุญช่วย. การสอนเชิงระบบ. ปทุมธานี : วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ , 2530.
- เลิศ อำนันทนะ. เอกสารการสอนชุดสื่อการสอนระดับประถมศึกษา. : สุโขทัยธรรมมาธิราช , 2525.
- เลิศ อำนันทนะ. ศิลปะในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิวัฒนาการ , 2526.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. ศิลปะเด็ก สภาพปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์การพิมพ์, 2529.
- วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์. ศิลปะในโรงเรียนประถม. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. เด็กกับศิลปะ :เอกสารการสอน. กรุงเทพมหานคร : สุโขทัยธรรมมาธิราช ,2526.
- วีณา ก้วยสมบูรณ์. การศึกษาการพัฒนา และการใช้หลักสูตรในโรงเรียนอนุบาลที่ใช้แนวการศึกษามอนเตสซอร์และวอลดอร์ฟ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542 .
- ศิริพร วิริยะอัครเดชา. การยอมรับนวัตกรรมการศึกษาแนววอลดอร์ฟ กรณีศึกษาปัญญาทัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตภาควิชาสื่อสารภาษาและวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมหิดล, 2543.
- ศิริพร หิรัญโสภาสงส์. การศึกษาการใช้ละครในโรงเรียนอนุบาลกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544 .
- ศูนย์การเรียนปัญญาทัย. เอกสารแนะนำโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร , 2546. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. การวัดและประเมินผลทางการศึกษา. สรุปการอภิปรายเรื่องเส้นทางการพัฒนาศิลปศึกษา. ลพบุรี : ศูนย์การพิมพ์วิทยาลัยครูเทพสตรี, 2530.
- สปีด, มาร์โจริค. ศิลปะการสอนที่มีชีวิตโรงเรียนวอลดอร์ฟ. แปลโดย จันทร์เพ็ญ พันธุ์โอสถ. กรุงเทพมหานคร : มุลินีสานแสงอรุณ , 2536.
- สไตเนอร์, รูดอล์ฟ อี.วี. วอลดอร์ฟ การศึกษาเพื่อความเป็นมนุษย์ วาระการประชุมนานาชาติ การศึกษาสมัยที่44 ยูเนสโก ณ เจนีวา. แปลโดย จันทร์เพ็ญ พันธุ์โอสถ. กรุงเทพมหานคร : ปัญญาทัย, 2537.
- สังคม ทงมี. ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหลักสูตร นักวิชาการทางศิลปศึกษาและผู้ให้หลักสูตรที่มีต่อหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นวิชาศิลปศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

- สันติ คุณประเสริฐ. ปฏิรูปการเรียนการสอนศิลปะศึกษาไทย พัฒนาการหลักสูตรศิลปะศึกษาของสหรัฐอเมริกา. วารสารพัฒนาหลักสูตร ปีที่30 ฉบับที่2(พ.ย. 44-ก.ย.45) :78-87
- สัมฤทธิ์ เพชรคง. การศึกษารูปแบบการเรียนการสอนวิชาจิตกรรม สาขาวิชาศิลปะศึกษา ระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- สุชา จันทร์อม. จิตวิทยาพัฒนาการ. ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2527.
- สุชาดา สดาวร. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษทางศิลปะ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- สุพิน บุญชูวงศ์. หลักการสอน. ภาควิชาหลักสูตรการสอน วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2535.
- สุกัญญา ชนเกษพิศาล. การวิเคราะห์ภาพวาดระบายสีของเด็กกำพร้าอายุ 7-9ปี ในสถานสงเคราะห์ สังกัดกรมประชาสงเคราะห์กระทรวงมหาดไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534 .
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. การศึกษาระบบวอลดอร์ฟ. วารสารพัฒนาหลักสูตร ปีที่12 (มิถุนายน-กันยายน 2535) : 70-74.
- สุลักษณ์ ศรีบุรี. การวัดและประเมินผลทางการศึกษา. เอกสารสรุปการอภิปราย เรื่องบนเส้นทาง การพัฒนาศิลปะศึกษา. ลพบุรี : ศูนย์การพิมพ์วิทยาลัยครูเทพสตรี, 2530.
- อารี รังสินันท์. ความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร : ธนการพิมพ์, 2526.
- อุทุมพร (ทองอุไทย)จามรมาน. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ฟีนีქซ์พับลิชชิ่ง, 2531.
- อุบล ตู้อินดา. การสอนศิลปะศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2532.
- อมรวิชัย นาคธรรมพ. รายงานการวิจัย : การจัดการศึกษาโดยครอบครัว นานาประเทศ. กลุ่มงานปฏิรูปการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.

ภาษาอังกฤษ

- Apana,K.N. Following the inner compass : A hermenentic-phenomenological study of vision,drama, art and intuition : ERIC dissertation abstract, 1997
- Barkan , M. Foundation for art education . New York : The Ronald Press , 1962.

- Barnes, Henry. An introduction to Waldorf Education. Teachers College Record V.81(3)
 ,1980 :323-336.
- Barnes, Henry. Integrating curriculum. Education Leadership. October , 1991 :52-54
- Bloom, BS. Human characteristic and school learning. New York : MC Graw -Hill book, 1982.
- Chapman , L.H. Approaches to art in education. The United States of America , 1978.
- Conrad , G. The Process of art education in elementary school . Englewood Cliffs , New
 Jersey : prentice – Hall , 1964.
- Cox,M.V. and Rowlands,A. The effect of three different educational approaches on children's
 drawing ability :Steiner,Montessori,Traditional. British Journal of educational
 psychology , 2000
- Danley, E.B. The use of scaffolding agents in home school learning environments of Early
 Adolescents. Dissertation Abstracts International ,59(7):2231-A,1998.
- Dale,Edgar . Audio – Visual Methods in Teaching.3rd ed. New York :The Dryen Press, 1969.
- De Francesco , I.L. Art Education its mean and ends.New York :Harper Publishers , 1958.
- Deborah ,Leah. The Dawning of Conscience in Class four. Journal of Steiner Education No.2
 Vol.31. (July 1997) :20-25.
- Easton , F. The Waldorf Impulse in Education . Dissertation Abstracts International 56:2554A ,1992.
- Eisner , E.W. Educating artistic Vision . Copy right , 1973.
- Eugene , Schwartz. A virtual exhibit of Waldorf Student artwork. [online] Available from:[http://
 www.millennialchild.com/Art01.html](http://www.millennialchild.com/Art01.html)[2002,June8]
- Gruber ,Donald D. . Education of student Achievement in K – 12 . Art education Programs
 : A Balanced Approach Art education . Vol. 47 No.2 (March 1994) : 22-26.
- Heard , Dorothy . Children's Drawing Styles . Studies in Art Education . 19 (4). (Summer)1988.
- Henry, M. E. Private school and the hidden curriculum. Dissertation Abstracts International
 9029896AA ,1990.
- Hughes, K. Filled color. A Journal for Waldorf Education. The association of Waldorf
 Schools of North America. Vol.9 No.1, 2000 :25-29.
- Hyman , R.T. Contemporary thoughts on Teaching . New York , 1971.
- Jefferson , B. Teaching Art to Children . Boston : Allyn and Bacon , 1969.
- Junemann,M. and Weitmann,F. Drawing and Painting in Rudolf Steiner School . Germany :
 Cromwell Press, 1999.
- Keppie , M. Questioning the role of art in Waldorf and English Canadian Manstream Education.

- : ERIC Dissertation Abstracts,2000.
- Lowenfeld ,V. Creative and mental growth .New York : Macmillan Company , 1987.
- Margaret , F. A practical guide to form drawing in Waldorf School. Switzerland, 1970.
- Michael , J.A. Art and adolescence : Teaching art at the secondary school level. New York : Teacher college Press , Columbia university , 1983.
- Milwaukee(Wis.). Education the whoie child,head,heart and hands:learning from the Waldorf experience. Public School . Vol.2 (No.3 Nov.) , 2001.
- Oberhuber,K. Waldorf : Freunde der Enzichungskunst . Stuttgart, 1994 : 33
- Paston , H. S. Leaning to teach art . London : Professinal Educator , 1973.
- Peterson , H.T. Kindetgarten the Key to Child Growth. New York : Exposition Press, 1958.
- Rogers, Carl R. Freedom to learn. Ohio A Bell : Howell Company , 1969.
- Roy ,Wilkinson. Man and animal guide to teaching in Rudolf Steiner Education. : Robinswood Press,1990.
- Sothworth, C.R. Geomaty ,firtrees and princes : Imaginative cognition in Education :ERIC Dissertation Abstracts ,1988.
- Steiner, Rudolf. The Education of the Child. Translated by Kuafman,G. and Kuafman, M.O. : Antroposophical Publishing , 1973.
- Steiner School in Australia. Overview of Steiner Education. [online] Available from:<http://www.steiner-australia.org/other/overview.html>[2002,June8]
- Strauss, Michaela. Understanding Children's Drawings. Translated by Pauline ,Wehrle. London : Rudolf Steiner Press, 1978.
- Taba , H. Curriculum Development. New York : Harcourt ,Barce and World , 1962.
- Taylor , C.F. Acomparision of Kindergarten Children ' s of Appropriate Behaviors for Boys (Sex-Roles). SPSY : Central Michigan University , 1988.
- Tyler,R. Basic Principles of Curriculum and Instruction. Chicago :University of Chicago Press, 1971.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คู่มือการใช้ ชุดแบบสัมภาษณ์
เกี่ยวกับการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ในชั้นเรียนประถมศึกษา
ที่ใช้แนวการศึกษาวอลดอร์ฟ

วัตถุประสงค์

ชุดแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาการเรียนการสอนวาดภาพระบายสีในระดับชั้นประถมศึกษา ที่ใช้แนวการศึกษาวอลดอร์ฟ เพื่อให้ได้ข้อมูล 1) ด้านผู้สอน 2) ด้านผู้เรียน 3) ด้านหลักสูตรเนื้อหา 4) ด้านจุดประสงค์การเรียนการสอน 5) ด้านวิธีสอน 6) ด้านสื่อการเรียนการสอน 7) ด้านการวัดและประเมินผล 8) ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

ผู้ให้ข้อมูล / จุดมุ่งหมายของข้อมูล

ชุดเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้สอน กิจกรรมวาดภาพระบายสี

เป็นการสัมภาษณ์ผู้สอน เพื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมวาดภาพระบายสี ในระดับชั้นประถมศึกษา ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารงานวิชาการของโรงเรียน

เป็นการสัมภาษณ์ผู้วางแผนทางวิชาการ เพื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาการศึกษาวอลดอร์ฟ ในการจัดการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษา

ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ทางการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี

เป็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ หรือนักการศึกษาแนววอลดอร์ฟ เพื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดทางด้านการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ในชั้นประถมศึกษา ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ

ลักษณะของการสัมภาษณ์

เป็นการสัมภาษณ์รายบุคคลแบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) คือ ผู้สัมภาษณ์มีอิสระในการดัดแปลงเพิ่มเติม และเรียงข้อความก่อนหลังให้เหมาะสมกับสถานการณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ตอบได้อย่างอิสระ

รูปแบบการสัมภาษณ์แบบเน้นจุดเฉพาะ (Focus Interview) คือ กำหนดตัวแปรที่ศึกษาเป็นกรอบการสัมภาษณ์ ทั้งหมด 8 ด้านการเรียนการสอน ผู้สัมภาษณ์จะเน้นถามตามประเด็นหลัก ต่อผู้บริหารงานวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญ และจะถามประเด็นย่อยโดยตรงสำหรับ ผู้สอนในกิจกรรมวาดภาพระบายสี ทุกระดับชั้นเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมคำถามการวิจัยที่สุด

รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ทุกชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

เป็นแบบบันทึกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูล เกี่ยวกับการเรียนการสอนวาดภาพระบายสีตามแนวการศึกษาออลดอร์ฟ

การปฏิบัติในการสัมภาษณ์

1. การเตรียมตัวก่อนการสัมภาษณ์
  - 1.1 ศึกษาและทำความเข้าใจประเด็นในการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน
  - 1.2 นัดแนะเวลาและสถานที่สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์
2. การดำเนินการสัมภาษณ์
  - 2.1 ผู้สัมภาษณ์แนะนำตนเองและบอกจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์
  - 2.2 สนทนาเรื่องทั่วไปเพื่อสร้างความคุ้นเคยในการสัมภาษณ์
  - 2.3 ขออนุญาตจดบันทึกและบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์
  - 2.4 เริ่มต้นการสัมภาษณ์ตามประเด็นในการสัมภาษณ์
  - 2.5 รวบรวมเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี

การบันทึกข้อมูล

1. ผู้สัมภาษณ์บันทึกข้อมูลในตอนที่ 1 ก่อนการสัมภาษณ์
2. ผู้สัมภาษณ์บันทึกข้อมูลในตอนที่ 2-3 ระหว่างการสัมภาษณ์
3. ตรวจสอบการบันทึกข้อมูลและบันทึกรายละเอียดเพิ่มเติมจากเทปบันทึกเสียงหลังจากการสัมภาษณ์

กรอบแนวคำถาม ในการสร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์
 เกี่ยวกับ การเรียนการสอนวาดภาพพระบายสี ในระดับชั้นประถมศึกษา
 ที่ใช้แนวการศึกษาวอลดอร์ฟ

ตัวแปรที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
1. ด้านผู้สอน	1.1 การเตรียมบุคลากรทางการสอน เกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา และด้าน การวาดภาพพระบายสี 1.2 หน้าที่และบทบาทของผู้สอน ตามแนว ปรัชญาการศึกษา	- ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมของผู้สอน - เรื่องราวเนื้อหา ในการให้ความรู้กับผู้ สอน เกี่ยวกับการวาดภาพพระบายสี - ขั้นตอนการจัดเตรียมการสอน - การดำเนินการสอน และควบคุมชั้นเรียน - การประสานงานการสอนกับบุคลากรอื่นๆ - การส่งเสริม และพัฒนาตนเอง
2. ด้านผู้เรียน	2.1 พัฒนาการที่เกิดขึ้นของผู้เรียน ตาม แนวปรัชญาการศึกษา 2.2 บทบาท และการมีส่วนร่วมในชั้น เรียน ตามแนวปรัชญาการศึกษา	- พัฒนาการของผู้เรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ ในการวาดภาพพระบายสี - เป้าหมายของการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การเรียนการสอน - ลักษณะของการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน
3. ด้านหลักสูตร และ เนื้อหา	3.1 การจัดทำหลักสูตร/เนื้อหา การวาด ภาพพระบายสี ตามแนวปรัชญา 3.2 การนำหลักสูตร/เนื้อหามาใช้ ในการ เรียนการสอน ตามแนวปรัชญา	- ลักษณะของหลักสูตร/เนื้อหา กิจกรรมวาด ภาพพระบายสีที่ใช้ ในระดับประถมศึกษา - วิธีการจัดทำหลักสูตร /เนื้อหา - การกำหนด คัดเลือกเนื้อหาในการสอน - การปรับปรุงหลักสูตร /เนื้อหา
4. ด้านจุดประสงค์ การเรียนการสอน	4.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนการ สอนวาดภาพพระบายสี ตามแนว ปรัชญาการศึกษา 4.2 ประเภทของกิจกรรมวาดภาพพระบาย สีที่ใช้ ตามแนวปรัชญาการศึกษา	- เป้าหมายหลัก ของการเรียนการสอนวาด ภาพพระบายสี ในระดับชั้นประถมศึกษา - ประเภทของกิจกรรมวาดภาพพระบายสีที่ใช้ - จุดมุ่งหมายของการนำประเภทกิจกรรม วาดภาพพระบายสี ต่างๆ มาใช้

ตัวแปรที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
5. ด้านวิธีการสอน	5.1 รูปแบบวิธีการสอนวาดภาพระบายสีตามแนวปรัชญาการศึกษา	- วิธีสอนวาดภาพระบายสี ในแต่ละประเภท - ลักษณะการนำวิธีการสอนแต่ละประเภทมาใช้
	5.2 แนวทาง หรือหลักการสอน ตามแนวปรัชญาการศึกษา	- หลักการสอน / ช่วงระยะเวลาที่สอน - การจัด แบ่งกลุ่มผู้เรียน
6. ด้านสื่อการสอน	6.1 การจัดเตรียมสื่อการสอน ตามปรัชญาการศึกษา ในการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี	- ลักษณะ / ประเภทสื่อ-อุปกรณ์ที่ใช้ - หลักการจัดหาหรือสร้างสื่อ-อุปกรณ์
	6.2 การใช้สื่อการสอน	- วิธีการเลือกใช้สื่อ-อุปกรณ์การวาดภาพ - ลักษณะการใช้สื่อ-อุปกรณ์การวาดภาพ
7. ด้านการวัดและประเมินผล	7.1 รูปแบบ วิธีการวัดและประเมินผลในกิจกรรมที่ใช้การวาดภาพระบายสีตามแนวปรัชญาการศึกษา	- วิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรม ที่เกี่ยวกับการวาดภาพระบายสี - วัตถุประสงค์ของการใช้รูปแบบ วิธีการ
	7.2 แนวทางการประเมินผลการเรียน ที่เกี่ยวกับกิจกรรมวาดภาพระบายสีตามแนวปรัชญาการศึกษา	- หลัก / แนวทางการประเมินผู้เรียนและผลงานภาพวาด - ผู้มีส่วนร่วมในการประเมินผล - การปรับปรุงผล หลังการประเมิน
8. ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน	8.1 การจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนตามแนวปรัชญาการศึกษา	- ลักษณะ / ประเภทของสิ่งแวดล้อมที่ใช้ - วัตถุประสงค์ของการจัดสิ่งแวดล้อม - ผู้มีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อม
	8.2 การใช้สิ่งแวดล้อมทางการเรียน ในกิจกรรมวาดภาพระบายสี ตามแนวการศึกษา	- หลัก / แนวทางการใช้สิ่งแวดล้อมทางการเรียน ที่มีต่อกิจกรรมวาดภาพระบายสี

แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารงานวิชาการโรงเรียน
เกี่ยวกับการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ในระดับชั้นประถมศึกษา ที่ใช้แนวการศึกษาออลดอร์ฟ

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ตามแนวการศึกษาของโรงเรียน

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการสัมภาษณ์

1. วัน – เวลา ที่สัมภาษณ์

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

เริ่มต้นสัมภาษณ์ เวลา ..... น.

สิ้นสุดการสัมภาษณ์ เวลา ..... น.

สถานที่ทำการสัมภาษณ์.....

1. ผู้สัมภาษณ์

ชื่อ – สกุล .....

2. ผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ – สกุล .....(ลงชื่อ)

3. ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน.....ประเภทของสถานศึกษา.....

เลขที่.....ถนน.....แขวง.....

เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

หมายเลขโทรศัพท์.....หมายเลขโทรสาร.....

จำนวนห้องเรียนระดับชั้นประถมศึกษา รวมทั้งสิ้น .....ห้องเรียน

หรือ ห้องเรียนคละอายุ .....ห้องเรียน

จำนวนนักเรียน ชั้น ป. 1.....คน จำนวนนักเรียน ชั้น ป.4.....คน

จำนวนนักเรียน ชั้น ป.2.....คน จำนวนนักเรียน ชั้น ป.5.....คน

จำนวนนักเรียน ชั้น ป.3.....คน จำนวนนักเรียน ชั้น ป.6.....คน

จำนวนนักเรียน ชั้นประถมศึกษา .....คน

จำนวนครูประจำชั้น ประถมศึกษา .....คน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ - สกุล .....

ตำแหน่งงาน .....

โรงเรียน .....

2. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

3. อายุ

( ) 25 - 30 ปี

( ) 31 - 40 ปี

( ) 41 - 50 ปี

( ) สูงกว่า 50 ปี (โปรดระบุ)..... ปี

4. วุฒิกการศึกษา

( ) ปริญญาตรี สาขา.....

( ) ปริญญาโท สาขา.....

( ) ปริญญาเอก สาขา.....

( ) อื่นๆ ระบุ .....

5. หน้าที่รับผิดชอบ

( ) ผู้อำนวยการ / ครูใหญ่

( ) หัวหน้างานวิชาการ

( ) อื่นๆ.....

6. ประสบการณ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน (ปัจจุบัน)

( ) 1-5 ปี

( ) 6-10 ปี

( ) 11-15 ปี

( ) สูงกว่า 15 ปี (โปรดระบุ)..... ปี

7. เคยรับการอบรม สัมมนา / ศึกษางาน เกี่ยวกับการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี

ตามแนวการศึกษาตลอดชีพ (ระบุเรื่องที่อบรม และหน่วยงานที่จัดอบรม)

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เคยอบรม / ศึกษางาน

ตอนที่ 2 การเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญาการศึกษาวอลดอร์ฟ
แนวคำถาม สำหรับกรณีสัมภาษณ์ ผู้บริหารงานวิชาการ โรงเรียน

---

1. ด้านผู้สอน : ท่านมีแนวทางประยุกต์ใช้ปรัชญาการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้ อย่างไรบ้าง

1.1 การเตรียมบุคลากรทางการสอน วาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม : -

- ท่านมีแนวทางในการเตรียมบุคลากรทางการสอน วาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญาการศึกษา

เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ เนื้อหาทางการวาดภาพที่สำคัญ หรือไม่ / อย่างไรบ้าง

1.2 หน้าที่ และบทบาทของผู้สอน ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม : -

- ท่านมีแนวทางในการกำหนดบทบาท หน้าที่สำคัญของผู้สอน เกี่ยวกับหน้าที่การเตรียมการสอน การสอนและควบคุมชั้นเรียน การประสานงานกับครูพิเศษ หรือการพัฒนาศักยภาพของครู ให้เป็นไปตามแนวการศึกษา หรือไม่ / อย่างไรบ้าง

2. ด้านผู้เรียน : ท่านมีแนวทางประยุกต์ใช้ปรัชญาการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้ อย่างไรบ้าง

2.1 พัฒนาการที่เกิดขึ้นของผู้เรียน ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม : -

- ท่านมีแนวทาง ส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียน ในส่วนของการเรียนวาดภาพระบายสี ตามแนวการศึกษา หรือไม่ / อย่างไรบ้าง

2.2 บทบาท และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม : -

- ท่านมีแนวทางในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ตามแนวปรัชญาการศึกษา หรือไม่ / อย่างไรบ้าง

3. ด้านหลักสูตร/ เนื้อหา : ท่านมีแนวทางประยุกต์ใช้ปรัชญาการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้ อย่างไรบ้าง

3.1 การจัดทำหลักสูตร / เนื้อหา ที่นำกิจกรรมการวาดภาพระบายสีไปใช้ในการเรียนการสอน

แนวคำถาม : -

- ท่านมีแนวทางการจัดทำหลักสูตรเนื้อหา เกี่ยวกับกิจกรรมวาดภาพระบายสีที่ใช้ (เช่น กิจกรรม

ระบายสีน้ำ กิจกรรมวาดเส้น และการใช้กิจกรรมวาดภาพในวิชาหลัก) ได้จัดทำเป็นหลักสูตร หรือไม่ / อย่างไรบ้าง และ ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร มีการปฏิบัติอย่างไรบ้าง

3.2 การนำหลักสูตร/เนื้อหามาใช้ในการเรียนการสอน ตามแนวปรัชญา

แนวคำถาม : -

- ท่านมีแนวทางในการพิจารณา คัดเลือกเนื้อหามาใช้สอนในแต่ละระดับชั้นประถมศึกษา ตามแนวการศึกษา อย่างไรบ้าง / และเนื้อหาหลักแต่ละชั้นเรียนเหมือนหรือต่างกัน อย่างไร
- ท่านมีแนวทางในการใช้เนื้อหาด้านศิลปะ (เช่น องค์ประกอบทางศิลปะ คือ เส้น สี แสง .... ฯลฯ หรือหลักการจัดภาพ) ในระดับชั้นประถม หรือไม่ มีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

4. ด้านจุดประสงค์การเรียนการสอน :ท่านมีแนวทางประยุกต์ใช้ปรัชญาการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้ อย่างไรบ้าง

4.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม : -

- ท่านมีแนวทางการกำหนดจุดประสงค์ทางการเรียน ที่นำเอากิจกรรมวาดภาพระบายสีมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษา อย่างไรบ้าง / แต่ละระดับชั้นเรียนวางจุดมุ่งหมายเหมือนหรือต่างกัน

4.2 รูปแบบของกิจกรรมวาดภาพระบายสีที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน ตามแนวปรัชญา

แนวคำถาม : -

- ท่านมีแนวทางการนำประเภทต่างๆของกิจกรรมวาดภาพระบายสี ที่นำมาใช้ ตามแนวปรัชญาหรือไม่ / มีประเภทใดบ้าง และจุดประสงค์ในแต่ละประเภทกิจกรรม มีจุดร่วม หรือต่างกัน
- ท่านมีแนวทางในการบูรณาการ กิจกรรมวาดภาพในระดับชั้นเรียนประถมศึกษา ตามแนวปรัชญาการศึกษา อย่างไรบ้าง

5. ด้านวิธีการสอน : ท่านมีแนวทางประยุกต์ใช้ปรัชญาการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้ อย่างไรบ้าง

5.1 รูปแบบวิธีการสอนวาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม : -

- ท่านมีแนวทางการกำหนดวิธีสอนวาดภาพระบายสี (การระบายสีน้ำ / การวาดเส้น / การวาดภาพในวิชาหลัก) เป็นตามแนวปรัชญา หรือไม่ / ใช้วิธีอะไรบ้าง เพราะเหตุใดจึงใช้วิธีสอนดังกล่าว
- ท่านมีแนวทางการกำหนดหลักการระบายสีที่สำคัญ เกี่ยวกับ (หลักการระบายสีน้ำ / การระบายสีเทียน / หลักการของสีที่ใช้ / หลักการลงสีจับปล้น ไร่เส้นร่าง ....ฯ) มีแนวทางปฏิบัติอย่างไรบ้าง

5.2 แนวทาง หรือหลักการสอน ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม : -

- ท่านมีแนวทางกำหนดหลักการสอนขั้นตอนต่างๆ หรือไม่ เช่น การนำเข้าสู่บทเรียน การเร้า-ความสนใจผู้เรียน การปรับพื้นฐานการวาดภาพเบื้องต้น การจัดกลุ่มผู้เรียน วางแนวทางปฏิบัติอย่างไรบ้าง

6. ด้านสื่อการสอน : ท่านมีแนวทางประยุกต์ใช้ปรัชญาการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้ อย่างไรบ้าง

6.1 การจัดเตรียมสื่อการสอน ตามปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม : -

- ท่านมีแนวทางในการจัดเตรียมสื่อการสอน - อุปกรณ์การเรียนวาดภาพระบายสี ในแต่ละระดับชั้นเรียน ตามแนวปรัชญาหรือไม่ / มีแนวปฏิบัติอย่างไรบ้าง

6.2 การใช้สื่อการสอน ในกิจกรรมวาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญา

แนวคำถาม : -

- ท่านมีแนวทางในการใช้สื่อการสอนและอุปกรณ์ ในการทำกิจกรรมการวาดภาพ (วิธีการใช้สีเขียน/ วิธีการใช้สี-แปรงสีน้ำ / จำนวนของสีที่กำหนดใช้...ฯ) มีการปฏิบัติอย่างไร / เพื่ออะไร

7. ด้านการวัดและประเมินผล : ท่านมีแนวทางประยุกต์ใช้ปรัชญาการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้ อย่างไรบ้าง

7.1 รูปแบบและวิธีการวัดประเมินผล ในกิจกรรมเกี่ยวกับการวาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญา

แนวคำถาม : -

- ท่านมีแนวทางการกำหนด วิธีการวัด และการประเมินผล กิจกรรมที่ใช้การวาดภาพในการเรียนอย่างไรบ้าง / เพื่อจุดมุ่งหมายอะไร

7.2 แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมวาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญา

แนวคำถาม : -

- ท่านมีแนวทางการประเมินผลด้านพฤติกรรมผู้เรียน และด้านผลงานภาพวาด ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีแนวทางอย่างไรบ้าง
- ท่านมีแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการ หลังการประเมินผลการเรียน แต่ละระดับชั้น อย่างไรบ้าง

8. ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน : ท่านมีแนวทางประยุกต์ใช้ปรัชญาการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้ อย่างไรบ้าง

8.1 การจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ตามแนวปรัชญา

แนวคำถาม : -

- ท่านมีแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน อย่างไรบ้าง / เพื่ออะไร

8.2 การใช้สิ่งแวดล้อมทางการเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมวาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญา

แนวคำถาม : -

- ท่านมีแนวทางการกำหนด บทบาทของสิ่งแวดล้อมในการเรียน ที่จะมีส่วนต่อการเรียนการสอนการวาดภาพระบายสี (เช่น สีห้อง ภาพวาดฝาผนัง แสง-เงาจากภายนอก การจัดโต๊ะเรียน ...ฯ) หรือไม่ อย่างไรบ้าง และมีการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้ในกิจกรรมวาดภาพโดยตรงหรือไม่

แบบสัมภาษณ์สำหรับ ผู้สอน

เกี่ยวกับการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ในระดับชั้นประถมศึกษา ที่ใช้แนวการศึกษาออลดอร์ฟ

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ตามแนวการศึกษาของโรงเรียน

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการสัมภาษณ์

4. วัน - เวลา ที่สัมภาษณ์

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

เริ่มต้นสัมภาษณ์ เวลา .....

สิ้นสุดการสัมภาษณ์ เวลา .....

สถานที่ที่ทำการสัมภาษณ์ .....

5. ผู้สัมภาษณ์

ชื่อ - สกุล .....

6. ผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ - สกุล .....(ลงชื่อ)

7. ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน.....ประเภทของสถานศึกษา.....

เลขที่.....ถนน.....แขวง.....

เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

หมายเลขโทรศัพท์.....หมายเลขโทรสาร.....

จำนวนห้องเรียนระดับชั้นประถม   รวมทั้งสิ้น.....ห้องเรียน

ระดับชั้นละ.....ห้องเรียน

จำนวนครูประจำชั้นประถม   รวมทั้งสิ้น.....คน

จำนวนครูประจำชั้น ที่เป็นผู้สอนวาดภาพระบายสี.....คน

ตอนที่ 2 การเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ตามแนวการศึกษาของโรงเรียน แนวคำถาม สำหรับกรณีสัมภาษณ์ ผู้สอน

---

1. ด้านผู้สอน

1.1 การเตรียมบุคลากรทางการสอน เกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา และการวาดภาพระบายสี

แนวคำถาม :-

- จัดขั้นตอนการเตรียมความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้สอน ในส่วนของการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี และสิ่งจำเป็นอื่น ด้านใดบ้าง เป็นอย่างไร
- จัดเนื้อหาความรู้ หรือกิจกรรมเพื่อเตรียมผู้สอนในการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ที่สำคัญ ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ มีเรื่องราว เนื้อหาใดบ้าง

1.2 หน้าที่ และบทบาทของผู้สอน ตามแนวการศึกษา

แนวคำถาม :-

- ผู้สอนวาดภาพระบายสี มีบทบาท ภาระหน้าที่ในชั้นเรียนอย่างไรบ้าง
- บทบาท หน้าที่หลักของผู้สอนที่ต้องทำ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการวาดภาพระบายสีในชั้นเรียน ต้องทำอย่างไรบ้าง
- มีการจัดวิทยากร หรือร่วมมือกับบุคลากรภายนอกในการสอนวาดภาพระบายสีหรือไม่ มาจากแหล่งใด และมีแนวทางในการจัดกิจกรรม อย่างไร
- การศึกษาหาความรู้ และพัฒนาตนเองของผู้สอน ศึกษาจากแหล่งข้อมูล หรือวิธีการอย่างไร

2. ด้านผู้เรียน

2.1 พัฒนาการที่เกิดขึ้นของผู้เรียน ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม :-

- การจัดการเรียนการสอนตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กชั้นประถมศึกษาในด้านใดบ้าง
- การเรียนรู้จากการวาดภาพระบายสี ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในด้านใดบ้าง
- พัฒนาการที่เกิดจากการวาดภาพระบายสีนั้น เป็นไปตามเป้าหมายของการเรียนการสอน ที่ตั้งไว้หรือไม่ ประสพผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด

2.2 บทบาท และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม :-

- ได้จัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเกี่ยวกับกิจกรรมวาดภาพระบายสี อย่างไรบ้าง
- มีเป้าหมายของการให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนที่เป็นตามแนวการศึกษา คืออะไร

3. ด้านหลักสูตร/เนื้อหา

3.1 การจัดทำหลักสูตร /เนื้อหา ที่ใช้กิจกรรมการวาดภาพระบายสีในการเรียนการสอน

แนวคำถาม :-

- กิจกรรมวาดภาพระบายสีที่ใช้ในการเรียนการสอน มีการจัดทำเป็นหลักสูตรหรือไม่ / จัดทำเป็นหลักสูตรเฉพาะเช่น หลักสูตรการวาดภาพสีน้ำ การระบายสีเทียน และการใช้การวาดภาพในวิชาหลัก หรือไม่ / และมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างไร
- ได้กำหนดช่วงเวลาในการเรียนกิจกรรมวาดภาพระบายสี ในหลักสูตรชั้นประถม อย่างไรบ้าง / และมีวัตถุประสงค์อย่างไร ตามแนวการศึกษาของหลักสูตร
- ผู้ร่วมจัดทำหลักสูตร / เนื้อหาการเรียนรู้ มีใครบ้าง

3.2 การนำหลักสูตร/เนื้อหา มาใช้ในการเรียนการสอน ตามแนวปรัชญา

แนวคำถาม :-

- มีแนวทางในการพิจารณาเนื้อหาที่ใช้สอนวาดภาพระบายสี แต่ละชั้นเรียนอย่างไรบ้าง / และเป็นเนื้อหาสำคัญ เกี่ยวกับอะไรบ้าง
- มีการสอนเนื้อหาเกี่ยวกับการวาดภาพระบายสีโดยเฉพาะ เช่น องค์ประกอบศิลป์ (เส้น สี แสง ....ฯลฯ) หรือการจัดภาพ ในการสร้างงาน หรือไม่ มีแนวทางอย่างไร
- มีการลำดับเนื้อหาสาระที่ใช้สอนแต่ละครั้งในชั้นเรียน อย่างไร
- มีแนวทางในการประเมินหรือปรับปรุง เนื้อหา / หลักสูตร อย่างไรบ้าง ในช่วงเวลาใด

4. ด้านจุดประสงค์การเรียนการสอน

4.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม :-

- เป้าหมายหลักของการใช้กิจกรรมการวาดภาพระบายสี ในระดับชั้นประถมศึกษา คืออะไร
- ได้ตั้งจุดมุ่งหมายของการนำกิจกรรมวาดภาพระบายสีมาใช้ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่เป็นไปตามแนวการศึกษาของหลักสูตรหรือไม่ อย่งไรบ้าง
- จุดมุ่งหมายของการนำกิจกรรมวาดภาพระบายสีมาจัดการเรียนการสอน ในแต่ละระดับชั้นมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่งไร

4.2 รูปแบบของกิจกรรมวาดภาพระบายสีที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน

แนวคำถาม :-

- ได้นำรูปแบบของกิจกรรมวาดภาพระบายสี มาใช้ในระดับชั้นประถม มีรูปแบบใดบ้าง
- มีจุดประสงค์ในแต่ละรูปแบบของกิจกรรมวาดภาพระบายสี อย่งไร เช่น ในการระบายสีน้ำ การวาดเส้น หรือการวาดภาพในการเรียนวิชาหลัก และมีจุดมุ่งหมายร่วม หรือข้อแตกต่างกันหรือไม่ อย่งไร

- มีจุดมุ่งหมายอย่างไร ในการบูรณาการศิลปะในการเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยเฉพาะการวาดภาพระบายสี ที่สอดคล้องกับแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา

5. ด้านวิธีการสอน

5.1 รูปแบบวิธีการสอนวาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม :-

- ใช้วิธีการสอนอย่างไรบ้าง ในกิจกรรมวาดภาพระบายสีแต่ละช่วงของการเรียน (การระบายสี - น้ำ / การวาดเส้น / การวาดภาพในวิชาหลัก)
- มีเป้าหมายของการสอนตามวิธีการดังกล่าว ตามปรัชญาการศึกษาหรือไม่ อย่างไร
- ใช้แนวคิดทางการสอนเกี่ยวกับการวาดภาพระบายสี เช่น หลักการลงสีแบบเปียก และใช้เพียง 3 สีหลัก / หลักการวาดภาพแบบลงสีจับปล้น ไร้เส้นร่าง หรือหลักการด้านอื่น ในการเรียนการสอน อย่างไรบ้าง

5.2 แนวทาง หรือหลักการสอน ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม :-

- มีการนำเสนอเรื่องราว เข้าสู่บทเรียน อย่างไร
- ใช้วิธีการกระตุ้น หรือสร้างความสนใจให้กับเด็ก อย่างไรบ้าง เป็นไปตามแนวปรัชญาหรือไม่
- มีการปรับพื้นฐานการวาดภาพระบายสีของเด็ก เพื่อให้เข้ากันได้กับการเรียนการสอนหรือไม่
- มีบทบาทหน้าที่การสอนอย่างไร ในขณะที่เด็กปฏิบัติกิจกรรมในชั้นเรียน
- จัดกลุ่มเด็กในการเข้าชั้นเรียนและการทำกิจกรรม เป็นไปตามแนวปรัชญาหรือไม่ อย่างไร

6. ด้านสื่อการสอน

6.1 การจัดเตรียมสื่อการสอน ตามปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม :-

- สื่อการเรียนการสอน รวมถึงอุปกรณ์การเรียนวาดภาพระบายสีที่ใช้ มีอะไรบ้าง / มีวิธีการจัดหาหรือสร้างขึ้น อย่างไร / และใครเป็นผู้กระทำ
- การเลือกใช้สื่อการสอนและอุปกรณ์ ดังกล่าว มีแนวทางตามปรัชญาการศึกษา อย่างไรบ้าง

6.2 การใช้สื่อการสอน

แนวคำถาม :-

- วัตถุประสงค์ของการที่ใช้สื่อ และอุปกรณ์ดังกล่าว ในการเรียนการสอน คืออะไร
- วัตถุประสงค์ของการกำหนดรูปแบบ และวิธีการใช้อุปกรณ์การเรียนวาดภาพระบายสี (วิธีการใช้สีเทียน / วิธีการระบายสีน้ำ หรือจำนวนของสีที่ใช้) คืออะไร
- ผู้มีส่วนร่วมในการใช้สื่อและอุปกรณ์ ตลอดจนการเก็บ และรักษา ประกอบด้วยใครบ้าง

7. ด้านการวัดและประเมินผล

7.1 รูปแบบและวิธีการวัดประเมินผล ในกิจกรรมเกี่ยวกับการวาดภาพระบายสี

แนวคำถาม :-

- ใช้วิธีการใดบ้าง ในการวัดและประเมินผลกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวาดภาพระบายสี
- มีวัตถุประสงค์ของการใช้วิธีการดังกล่าว ตามแนวปรัชญาการศึกษาหรือไม่ อย่างไร

7.2 แนวทางการประเมินผลการเรียน ที่เกี่ยวกับกิจกรรมวาดภาพระบายสี

แนวคำถาม :-

- มีหลักการประเมินผลด้านพฤติกรรมผู้เรียน และด้านผลงานผู้เรียน ในแนวทางเฉพาะแต่ละด้านหรือไม่ มีหลักเกณฑ์ หรือแนวทางอย่างไร
- การประเมินในส่วนผลงานผู้เรียน มีความสำคัญตามแนวปรัชญาการศึกษา อย่างไรบ้าง
- ผู้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนในชั้น มีใครบ้าง / และรายงานผลการประเมินอย่างไร
- วิธีการปรับปรุงพัฒนาการ หลังการประเมิน มีแนวทางอย่างไรบ้าง

8. ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

8.1 การจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ตามแนวปรัชญา

แนวคำถาม :-

- สิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่สำคัญ ตามแนวปรัชญาการศึกษา ประกอบด้วยสิ่งใดบ้าง
- วัตถุประสงค์ของการจัดสิ่งแวดล้อม สำหรับการเรียนการสอน คืออะไร
- ผู้มีส่วนร่วมจัดหา สร้างสิ่งแวดล้อมในการเรียน สำหรับชั้นเรียน มีใครบ้าง
- วัตถุประสงค์ของการกำหนดสภาพแวดล้อมแต่ละระดับชั้นเรียน คืออะไร / มีแนวทางอย่างไร

8.2 การใช้สิ่งแวดล้อมทางการเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมวาดภาพระบายสี

แนวคำถาม :-

- บทบาทของสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ที่มีต่อกิจกรรมการสอนการวาดภาพระบายสี มีมากน้อยเพียงใด มีแนวอย่างไรบ้าง เช่น สีห้อง ภาพวาดฝาผนัง แสง-เงาจากภายนอก
- มีการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนเพื่อกิจกรรมวาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญาการศึกษาหรือไม่ ในส่วนใดบ้าง และ มีวัตถุประสงค์อย่างไร

แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
เกี่ยวกับการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ในระดับชั้นประถมศึกษา ที่ใช้แนวการศึกษาวอลดอร์ฟ

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการสัมภาษณ์

1. วัน - เวลา ที่สัมภาษณ์

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

เริ่มต้นสัมภาษณ์ เวลา ..... น.

สิ้นสุดการสัมภาษณ์ เวลา ..... น.

สถานที่ทำการสัมภาษณ์.....

2. ผู้สัมภาษณ์

ชื่อ - สกุล น.ศ. คุณิตา เหลือจันทร์

3. ผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ - สกุล .....(ลงชื่อ)

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ - สกุล .....

อาชีพ.....

สถานที่ทำงาน.....

2. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

3. อายุ

( ) 25 - 30 ปี

( ) 31 - 40 ปี

( ) 41 - 50 ปี

( ) สูงกว่า 50 ปี (โปรดระบุ)..... ปี

4. วุฒิการศึกษา

- ( ) ปริญญาตรี สาขา.....
- ( ) ปริญญาโท สาขา.....
- ( ) ปริญญาเอก สาขา.....
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

5. ประสบการณ์การทำงานทางวิชาการ

- ( ) 1-5 ปี ( ) 6-10 ปี
- ( ) 11-15 ปี ( ) สูงกว่า 15 ปี (โปรดระบุ)..... ปี

6. การให้ความช่วยเหลือ ทางด้านวิชาการศึกษา เกี่ยวกับการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ตามแนวการศึกษาตลอดชีพ

การจัดอบรม / เป็นวิทยากร / เป็นผู้สอนพิเศษ ฯลฯ (ระบุหน้าที่ และหัวข้อ)

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

7. เคยรับการอบรม สัมมนา เกี่ยวกับกิจกรรมการวาดภาพระบายสี ตามแนวตลอดชีพ (ระบุเรื่องที่อบรม และหน่วยงานที่จัดอบรม)

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

( ) ไม่เคยอบรม / สัมมนา

ตอนที่ 2 การเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญาการศึกษาของวอลดอร์ฟ
แนวคำถาม สำหรับการณ์สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ

---

1. ด้านผู้สอน : ท่านมีแนวคิด ทักษะคติตามปรัชญาการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้ อย่างไร

1.1 การเตรียมบุคลากรทางการสอน วาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม : -

- ท่านคิดว่า สิ่งสำคัญในการเตรียมบุคลากรทางการสอนวาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญาการศึกษาของวอลดอร์ฟ ควรปฏิบัติอย่างไร

1.2 หน้าที่ และบทบาทสำคัญของผู้สอนวาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม : -

- ท่านคิดว่า หน้าที่ บทบาทสำคัญของผู้สอนวาดภาพ ตามแนวปรัชญาการศึกษาของวอลดอร์ฟ ควรปฏิบัติอย่างไร

2. ด้านผู้เรียน : ท่านมีแนวคิด ทักษะคติตามปรัชญาการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้ อย่างไร

2.1 พัฒนาการที่เกิดขึ้นของผู้เรียน ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม : -

- ท่านคิดว่า พัฒนาการเด็กที่เกิดจากการเรียนวาดภาพระบายสี ตามแนวการศึกษาของวอลดอร์ฟ ควรเป็นอย่างไร

2.2 บทบาท และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม : -

- ท่านคิดว่า เป้าหมายของการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ตามแนวปรัชญา เป็นอย่างไร

3. ด้านหลักสูตร/ เนื้อหา : ท่านมีแนวคิด ทักษะคติตามปรัชญาการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้ อย่างไร

3.1 การจัดทำหลักสูตร / เนื้อหา ที่นำกิจกรรมการวาดภาพระบายสีไปใช้ในการเรียนการสอน

แนวคำถาม : -

- ท่านคิดว่า การจัดทำหลักสูตรเนื้อหาการวาดภาพระบายสี ควรมีลักษณะอย่างไร ตามแนวปรัชญาการศึกษา

3.2 การนำหลักสูตร/เนื้อหามาใช้ในการเรียนการสอน ตามแนวปรัชญา

แนวคำถาม : -

- ท่านคิดว่า ควรมีแนวทางการนำเนื้อหามาใช้สอนในชั้นประถมศึกษา เป็นอย่างไร ให้สอดคล้องตามแนวการศึกษา

4. ด้านจุดประสงค์การเรียนการสอน : ท่านมีแนวคิด ทักษะคติ ตามปรัชญาการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ อย่างไร

4.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม :-

- ท่านคิดว่า จุดมุ่งหมายของการเรียนวาดภาพระบายสีในชั้นประถมศึกษา ควรเป็นอย่างไร

4.2 ประเภทของกิจกรรมวาดภาพระบายสีที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน ตามแนวปรัชญา

แนวคำถาม :-

- ท่านคิดว่า ประเภทต่างๆของกิจกรรมการวาดภาพ (การระบายสีน้ำ/ การวาดเส้น / การวาดภาพประกอบวิชาหลัก) ควรมีจุดมุ่งหมายสำคัญในแต่ละประเภท อย่างไรบ้าง

5. ด้านวิธีการสอน : ท่านมีแนวคิด ทักษะคติตามปรัชญาการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้ อย่างไร

5.1 รูปแบบวิธีการสอนวาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม :-

- ท่านคิดว่า วิธีการถ่ายทอดการวาดภาพในการสอน ควรเป็นอย่างไร / และควรมีหลักการสำคัญอย่างไร ในวิธีการ ระบายสีน้ำ / การวาดภาพสีเทียน หรือหลักการสำคัญอื่น ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ

5.3 แนวทาง หรือหลักการสอน ตามแนวปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม :-

- ท่านคิดว่า หลักการสอนที่สำคัญในการดำเนินการสอนกิจกรรมวาดภาพระบายสี ในชั้นเรียน ตามแนวการศึกษา ควรเป็นอย่างไร

6. ด้านสื่อการสอน : ท่านมีแนวคิด ทักษะคติตามปรัชญาการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้ อย่างไร

6.1 การจัดเตรียมสื่อการสอน ตามปรัชญาการศึกษา

แนวคำถาม :-

- ท่านคิดว่า หลักการจัดเตรียมสื่อการสอน-อุปกรณ์การเรียนวาดภาพตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ ควรเป็นอย่างไร

6.2 การใช้สื่อการสอน ในกิจกรรมวาดภาพระบายสี ตามแนวปรัชญา

แนวคำถาม :-

- ท่านคิดว่า วิธีการใช้อุปกรณ์การวาดภาพ(วิธีการใช้สีเทียน/ วิธีการใช้สี-แปรงสีน้ำ/จำนวนของสีที่กำหนดให้...ฯ) ควรมีจุดมุ่งหมายอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องตามแนวปรัชญาการศึกษา

คู่มือการใช้แบบบันทึกการสังเกต
เกี่ยวกับการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ในระดับชั้นประถมศึกษา
ที่ใช้แนวการศึกษาวอลดอร์ฟ

วัตถุประสงค์

แบบบันทึกการสังเกตฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการเรียนการสอนวาดภาพระบายสีในระดับชั้นประถมศึกษา ที่ใช้แนวการศึกษาวอลดอร์ฟ ได้แก่ พฤติกรรมของครูและเด็กขณะปฏิบัติกิจกรรม ในขอบเขตที่เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้สอนและผู้เรียน ในกิจกรรมที่ใช้การวาดภาพระบายสี ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ
 ในระดับชั้นประถมศึกษา

รายละเอียดของแบบสังเกต

แบบสังเกตแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

- ตอนที่1 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม การเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการวาดภาพระบายสี ของครูและนักเรียน ในระดับชั้นประถมศึกษา
- ตอนที่2 แบบสำรวจรายการสื่อการสอน และสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ใช้ ในกระบวนการเรียนการสอน

การปฏิบัติในการใช้แบบสังเกต

1. ศึกษาขอบเขตของเรื่องที่จะสังเกต จากกรอบการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ ให้ชัดเจน
2. ทำการสังเกตโดยตั้งใจตลอดเวลา และไม่เข้าไปร่วมในเหตุการณ์หรือกิจกรรม (Non-participant observation) พฤติกรรมที่สังเกตได้แก่ พฤติกรรมของครู และเด็กที่แสดงให้เห็นปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี ตลอดกระบวนการ
3. ช่วงเวลาที่สังเกต คือช่วงเวลาที่ใช้การสอนวาดภาพระบายสี ซึ่งจะอยู่ในกิจกรรมช่วงเช้า (วิชาหลัก) และกิจกรรมพิเศษช่วงบ่าย (การระบายสีน้ำ และการวาดภาพ)
4. การบันทึก ใช้วิธีดีโอเทปในการบันทึกภาพกิจกรรม พร้อมกับการจดบันทึกลงในแบบบันทึกการสังเกต แบบสำรวจรายการสื่อและสิ่งแวดล้อม ประกอบการซักถามผู้สอน
5. รวบรวมเอกสาร และหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนการสอน ผลงานของนักเรียน ฯลฯ

การบันทึกข้อมูล

ตอนที่1 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม การเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการวาดภาพ
ระบายนี ของครูและนักเรียน ในระดับชั้นประถมศึกษา

1. บันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต ได้แก่ ชื่อ โรงเรียน ชื่อครู ชั้นที่สอน จำนวนเด็กที่สอน สถานที่สังเกต วันที่สังเกต เวลาทำการสังเกต ช่วงกิจกรรม หัวข้อที่เรียน ชื่อผู้สังเกต ให้เรียบร้อยก่อนการสังเกต
2. บันทึกพฤติกรรมของครูและเด็ก ตามประเด็นในการสังเกตกระบวนการเรียนการสอนวาดภาพระบายนี โดยการจดบันทึก(Anecdotal) ลงในช่อง “พฤติกรรมครูและเด็กในกิจกรรม”
3. บันทึกวิธีการหรือขั้นตอนของกิจกรรมอย่างสั้นๆ และร่างภาพประกอบตามขั้นตอนการสอนวาดภาพระบายนีที่ครูปฏิบัติ และภาพอื่นๆที่จำเป็นลงในช่อง “ขั้นตอน /วิธีการวาดภาพ” โดยใช้การวาดภาพร่าง(Sketches) ประกอบกับการจดคำสำคัญหรืออธิบายภาพกำกับไว้
4. เมื่อเลิกการสังเกตให้บันทึกเวลาที่สิ้นสุดการสังเกต

ตอนที่2 แบบสำรวจรายการสื่อการสอน และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

บันทึกรายการสื่อการสอน และสิ่งแวดล้อมทางการเรียนวาดภาพระบายนีที่สังเกตในแบบตรวจสอบรายการ โดยใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง “ผลสำรวจ” เมื่อพบรายการนั้น ถ้าพบรายการอื่นที่เกี่ยวข้องแต่ไม่มีในรายการให้บันทึกใน “อื่นๆ.....” บันทึกคำอธิบายในการใช้สื่ออื่นๆหรือรายละเอียดสำคัญเพิ่มเติมลงในช่อง “ข้อสังเกต”

ตอนที่ 2 แบบสำรวจรายการสื่อการสอน และสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวกับการวาดภาพระบายสี

รายการ	ผลสำรวจ	ข้อสังเกต
<u>สื่อการสอนวาดภาพระบายสี</u>		
1. ประเภทของสื่อการสอนที่ใช้		
- วัสดุธรรมชาติ เช่น ไม้ ฝ้ายฝาย ก้อนหิน	.....	.....
- อุปกรณ์ เครื่องมือ เช่น เทปเสียง-ภาพ	.....	.....
- วิธีการ เช่น การเล่าเรื่อง หัวข้อภาพวาด	.....	.....
- วัสดุจัดทำ จำลอง เช่น แผนภูมิ งานตัวอย่าง	.....	.....
- อื่นๆ.....	.....	.....
2. วัสดุ- อุปกรณ์การเรียน		
- กระดาษวาดภาพระบายสี	.....	.....
- สี เช่น สีไม้ สีเทียน สีน้ำ	.....	.....
- พู่กัน	.....	.....
- จานสี	.....	.....
- ภาชนะล้าง- เช็ด พู่กัน	.....	.....
- กระดานรองวาดภาพ	.....	.....
- อื่นๆ.....	.....	.....
<u>สิ่งแวดล้อมทางการเรียน</u>		
1. สิ่งแวดล้อมภายในชั้นเรียน		
- สีผนังห้องแตกต่างตามระดับชั้นเรียน	.....	.....
- จัดตกแต่งห้องใช้วัสดุจากธรรมชาติ	.....	.....
- จัดแสงสว่างเน้นแสงธรรมชาติ	.....	.....
- มองทัศนียภาพออกสู่ภายนอกได้	.....	.....
- จัดบริเวณแสดงผลงานเด็ก	.....	.....
- ลักษณะโต๊ะเรียนสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็ก	.....	.....
- จัดบริเวณเก็บอุปกรณ์ ผลงาน ไว้สำหรับเด็ก	.....	.....
- อื่นๆ.....	.....	.....
2. สิ่งแวดล้อมภายนอกชั้นเรียน		
- บริเวณจัดแสดงผลงาน นิทรรศการภาพวาด	.....	.....
- อื่นๆ.....	.....	.....

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
และ รายชื่อกลุ่มประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ดังนี้

นักวิชาการทางด้านแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. จีระพันธุ์ พูลพัฒน์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญบง ตันติวงศ์

นักวิชาการทางด้านศิลปศึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกฤษณ์ ศรีบุรี
2. อาจารย์ วิรัตน์ คุ้มคำ

ผู้ปฏิบัติการด้านการจัดการศึกษาแนววอลดอร์ฟ

1. คุณจันทร์เพ็ญ พันธุ์โอสถ

รายชื่อกลุ่มประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ผู้บริหารงานวิชาการ

1. คุณจันทร์เพ็ญ พันธุ์โอสถ ผู้บริหารงานโรงเรียนปัญญาวิทย
สัมภาษณ์ วันที่ 25 ธ.ค. 2546 เวลา 13.20-14.30 น.
2. คุณอุษา ถนอมพงษ์พันธ์ ผู้บริหารงานโรงเรียนแสนสนุกไตรทัตตะ
สัมภาษณ์ วันที่ 12 ก.พ. 2547 เวลา 14.00-15.40 น.

ผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา การศึกษาแนววลดคอร์ฟ

1. คุณครู จริญญา เถลิงพรพงษ์ สัมภาษณ์ วันที่ 28 ม.ค. 2547 เวลา 11.00-12.00น.
2. คุณครู สมจิตต์ สุวรรณวงศ์ สัมภาษณ์ วันที่ 2 ก.พ. 2547 เวลา 13.30-14.30น.
3. คุณครู สิริภรณ์ กิตติศิริพันธ์ สัมภาษณ์ วันที่ 10 ก.พ. 2547 เวลา 13.00-14.00น.
4. คุณครู จงกตณี วีระเศรษฐกุล สัมภาษณ์ วันที่ 11 ก.พ. 2547 เวลา 14.00-15.30น.
5. คุณครู ชมพร พันธุ์นรา สัมภาษณ์ วันที่ 12 ก.พ. 2547 เวลา 10.00-11.20น.
6. คุณครู นันทนา เกษมโกสินทร์ สัมภาษณ์ วันที่ 12 ก.พ. 2547 เวลา 14.00-15.00น.
7. คุณครู ศุจีรา สุวีรานนท์ สัมภาษณ์ วันที่ 13 ก.พ. 2547 เวลา 14.00-15.00น.
8. คุณครู อรุณรัตน์ เถลิงพรพงษ์ สัมภาษณ์ วันที่ 5 มี.ค. 2547 เวลา 13.00-14.00น.
9. คุณครู จันทร์เพ็ญ เชียงกุล สัมภาษณ์ วันที่ 5 มี.ค. 2547 เวลา 14.30-15.30น.

ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการเรียนการสอนวาดภาพระบายสี การศึกษาแนววลดคอร์ฟ

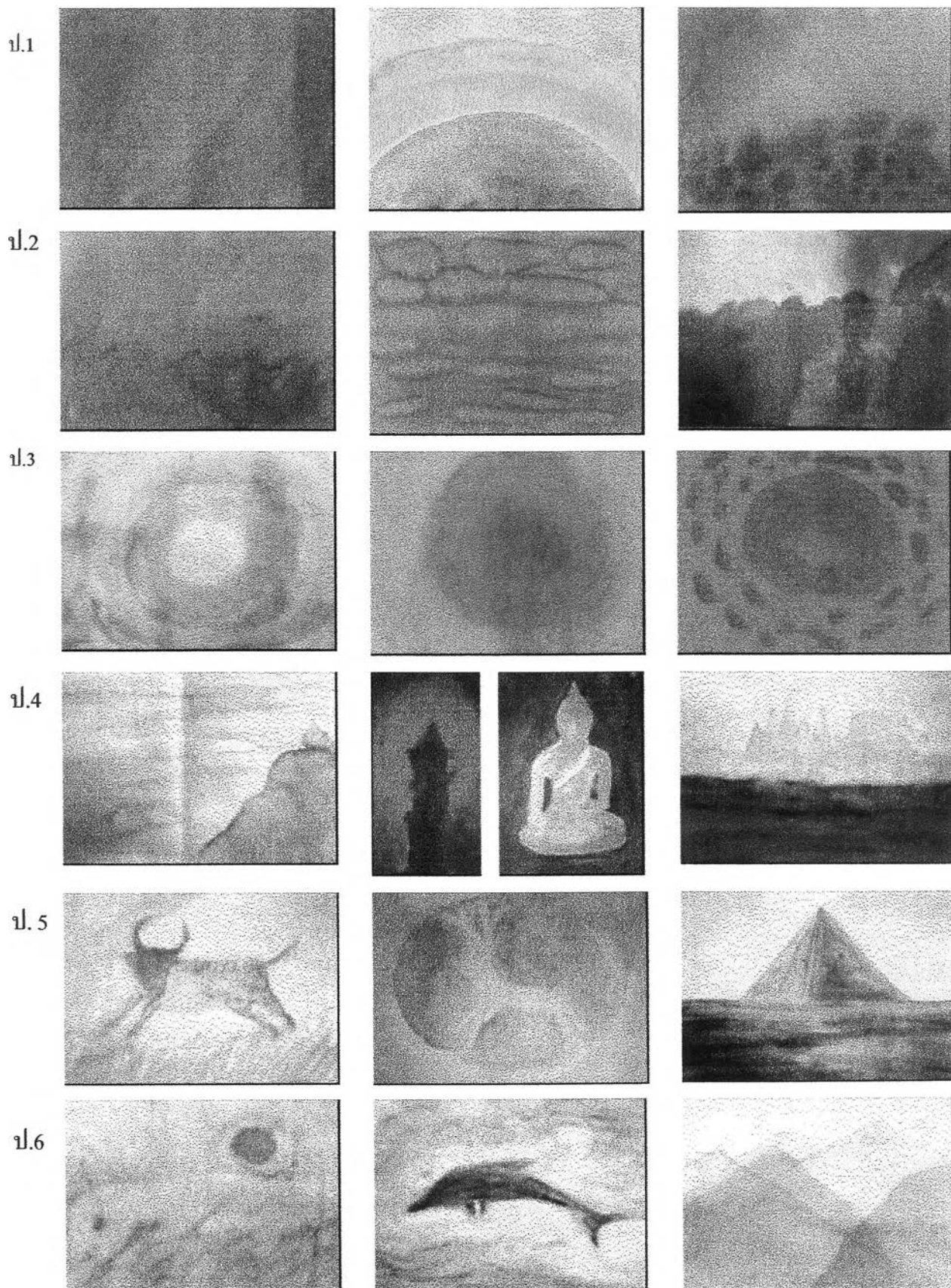
1. นายแพทย์ พร พันธุ์โอสถ สัมภาษณ์ วันที่ 5 มี.ค. 2547 เวลา 10.00-11.30น.
2. VAN JAMES สัมภาษณ์ วันที่ 8 ก.พ. 2547
แหล่งที่มา E-mail : vanjames Art @ cs.com
3. BEN CHERRY สัมภาษณ์ วันที่ 15 และ 20 ก.พ. 2547
แหล่งที่มา E-mail : benthanh @ hinet.net.au
4. MARIA DOMNING สัมภาษณ์ วันที่ 28 และ 29 ก.พ. 2547
แหล่งที่มา E-mail : mariadomning @ hotmail.com
5. JAN ALFRINK สัมภาษณ์ วันที่ 8 มี.ค. 2547
แหล่งที่มา E-mail : janalfrink @ hotmail.com

ภาคผนวก ก

ผลงานการวาดภาพระบายสี
ในชั้นประถมศึกษา ที่ใช้แนวการศึกษาออลดอร์ฟ

ภาพที่ 10 ผลงานระบายสีน้ำ : ระดับชั้นประถมศึกษา แนวการศึกษาออลดอร์ฟในประเทศไทย

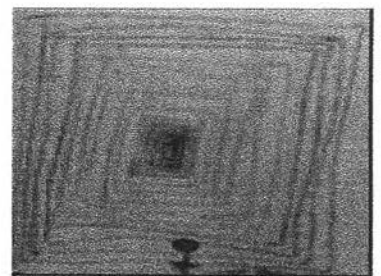
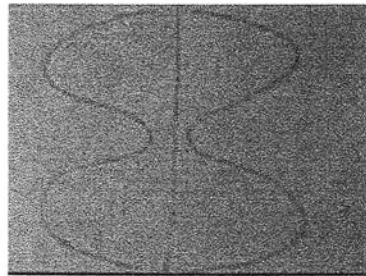
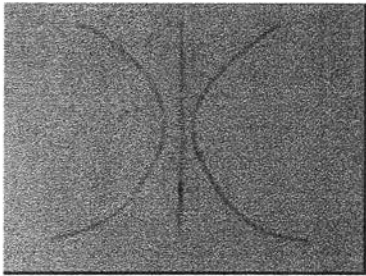
รูปแบบการแสดงผลออกทางการระบายสีน้ำ เรียงลำดับตามระดับชั้นประถม 1-6 ที่มุ่งเน้นการรับรู้คุณสมบัติของสีไม่เน้นรูปทรงในชั้นประถมต้น พัฒนาสู่การสร้างรูปทรงอิสระ รูปทรงที่ได้จากจินตนาการ การใช้ความคิด และทักษะมากขึ้นในชั้นประถมปลาย

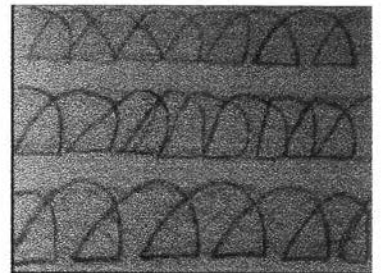
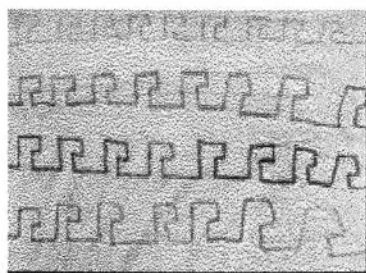
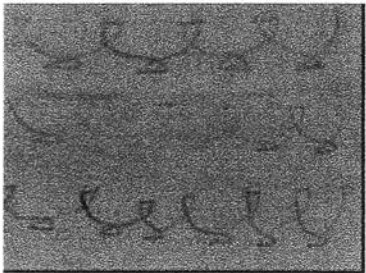
ภาพที่ 11 ผลงานวาดรูปทรง : ระดับชั้นประถมศึกษา แนวการศึกษาออกดอร์ฟในประเทศไทย

การแสดงออกเรื่องเส้นและรูปทรง เรียงลำดับตามระดับชั้นประถม1-6 ที่เรียนรู้ในขั้นต้น-
เริ่มจากเส้นพื้นฐานเส้นตรง และเส้นโค้ง การสมมาตร สมดุล พัฒนาสู่รูปทรงที่ซับซ้อนขึ้น

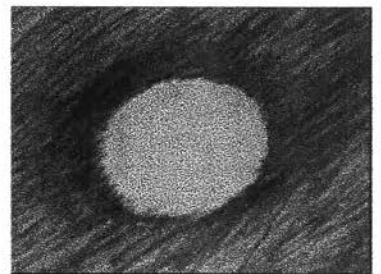
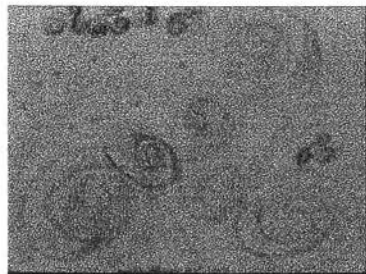
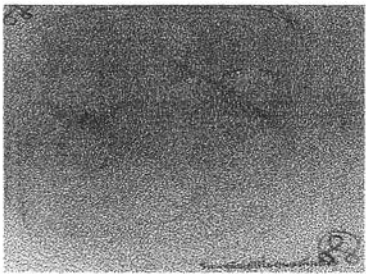
ป.1

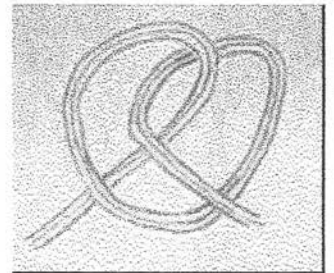
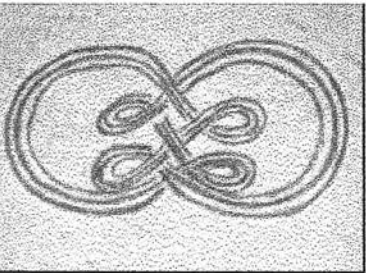
ป.2

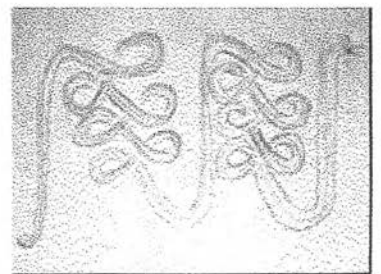
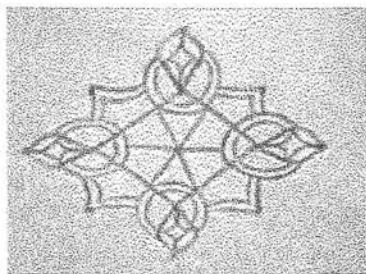
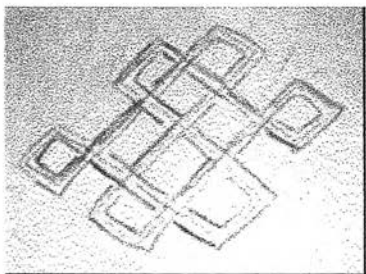
ป.3

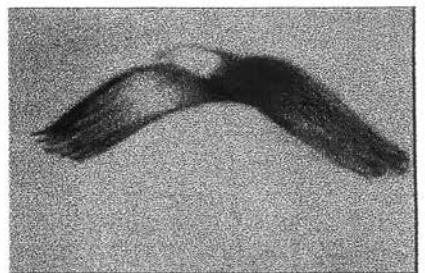
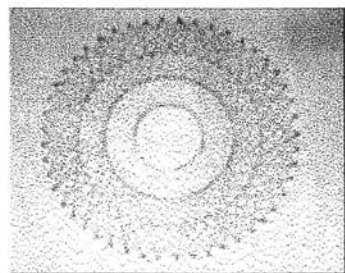
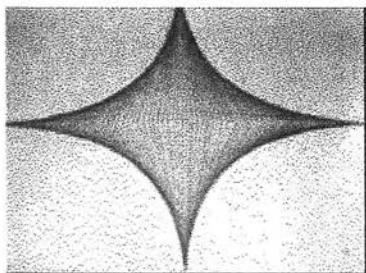
ป.4

ป.5

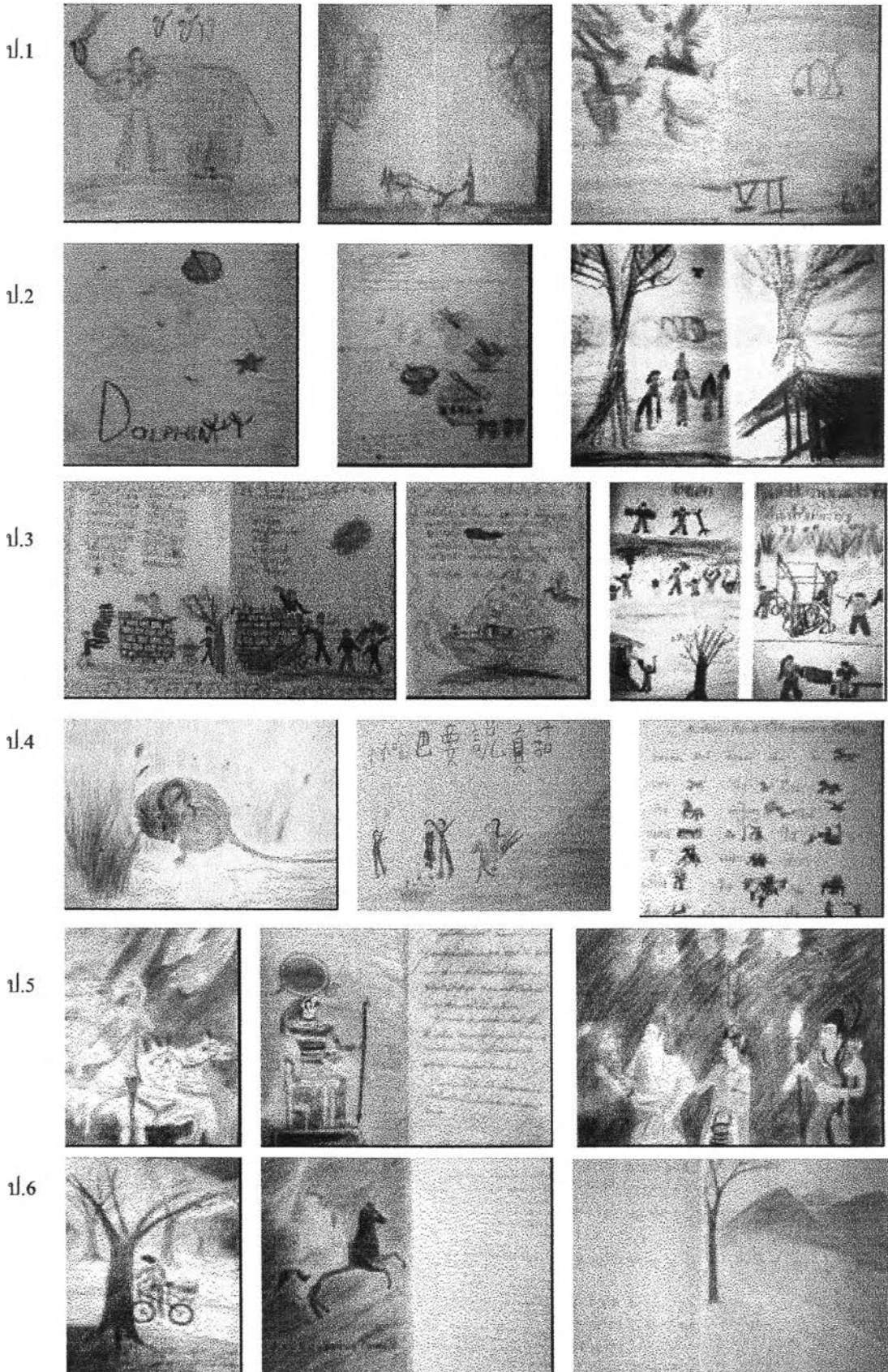

ป.6

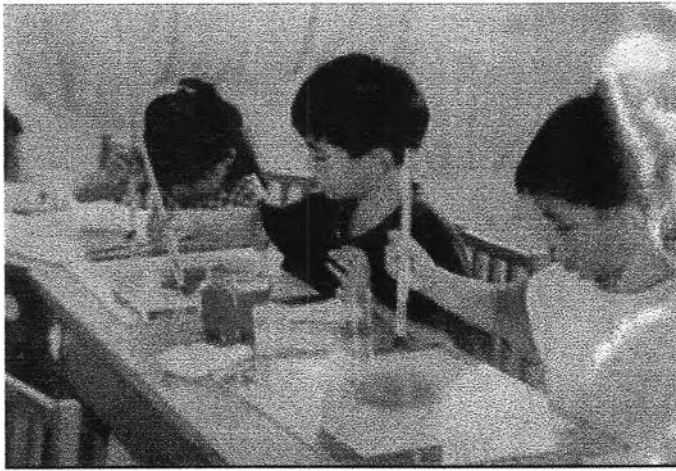

ภาพที่ 12 ผลงานวาดภาพประกอบบทเรียน: ชั้นประถมศึกษาแนวการศึกษาตลอดชีพในประเทศไทย
การวาดภาพระบายสีประกอบเนื้อหาบทเรียนตามความรู้ ความเข้าใจและจินตนาการ
บนพื้นฐานทักษะการวาดภาพตามแนววลดอร์ฟ เรียงลำดับชั้นประถม1-6

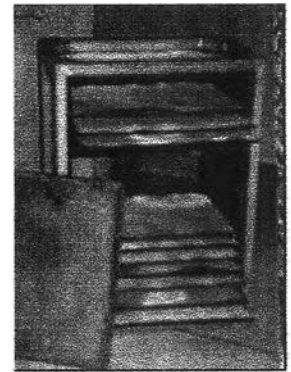

ภาพที่ 13 การเรียนกิจกรรมวาดภาพระบายสี ชั้นประถมต้น

กิจกรรมระบายสีน้ำใช้ 3 สีแดง เหลือง น้ำเงิน (ไม่เน้นรูปทรง)

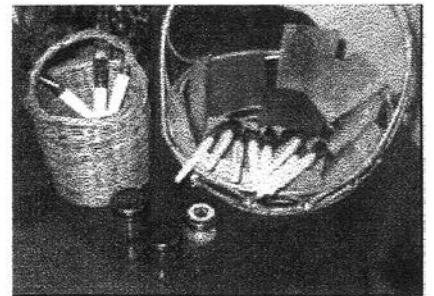
ตัวอย่างอุปกรณ์การเรียน

ชั้นตากผลงานก่อนติดบอร์ด

วาดภาพประกอบบทเรียนอ่านไทย (วาดภาพตามจินตนาการ)

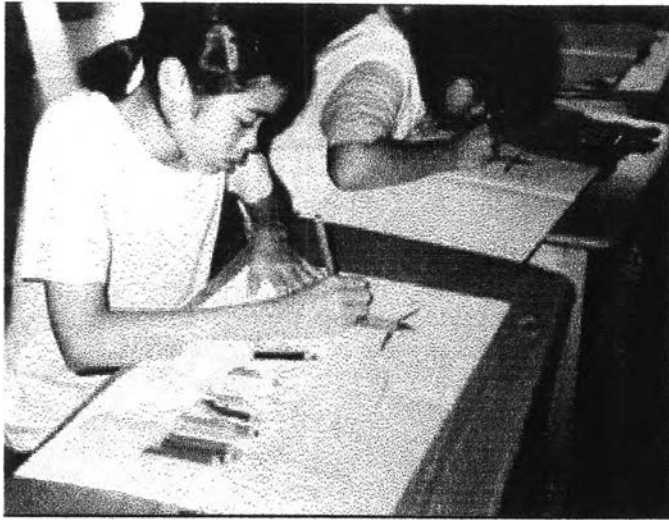
อุปกรณ์สีน้ำ พู่กันแบนเบอร์ 20 ใช้แม่สี 3 สี ในชั้นประถมต้น และเพิ่มสี อ่อน-เข้ม จากแม่สีได้ในชั้นปลายของชั้นประถมต้น

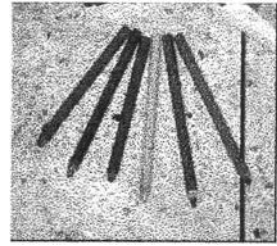
การวาดรูปทรง ในชั้นแรกให้สัมผัสการวาดจากความรู้อีกที่หลากหลาย ด้วยการให้ชอล์คสีวาดบนพื้น ให้สัมผัสเรื่องพื้นผิวก่อนวาดลงกระดาษในขั้นสุดท้าย

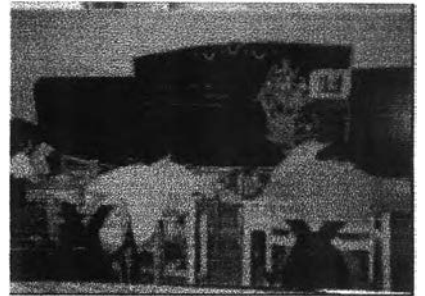
ภาพที่ 14 การเรียนกิจกรรมวาดภาพระบายสี ชั้นประถมปลาย

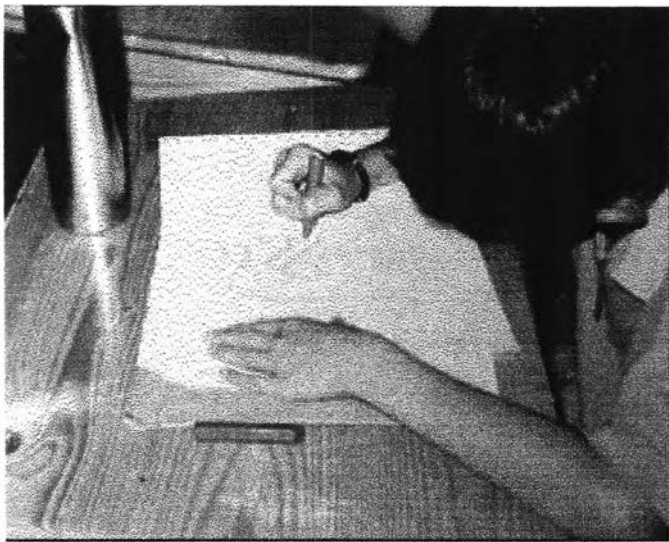
กิจกรรมวาดภาพประกอบบทเรียน อารยะธรรมโบราณ

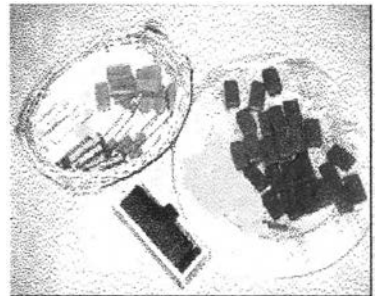
อุปกรณ์
สีไม้ 6 สี

จัดเนื้อหาบนกระดานที่ครูเขียนไว้
ก่อนที่จะวาดภาพประกอบบทเรียน

กิจกรรมวาดรูปทรง วาดลงกระดาษเหลือใช้ ผีกัด 2-3 ครั้ง

สีเทียนก้อนแบนสีเหลี่ยม 1.5 นิ้ว
ใช้สีแดง เหลือง น้ำเงิน เขียวเข้ม
ส้ม และสีเทียนแบบแท่ง

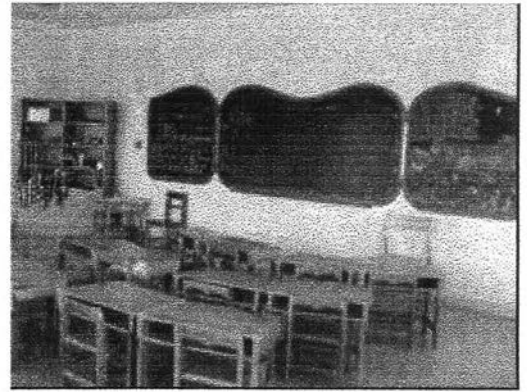
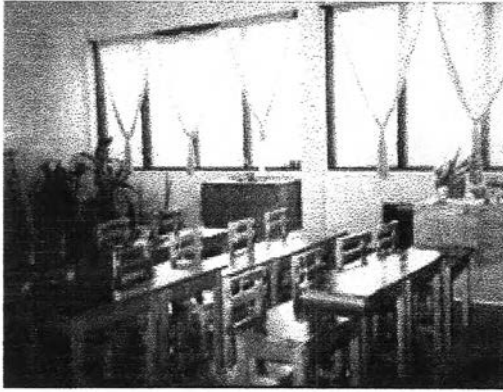
กิจกรรมระบายสีน้ำ ปฏิบัติงานหลังจากที่ครูสาธิตและแนะนำ

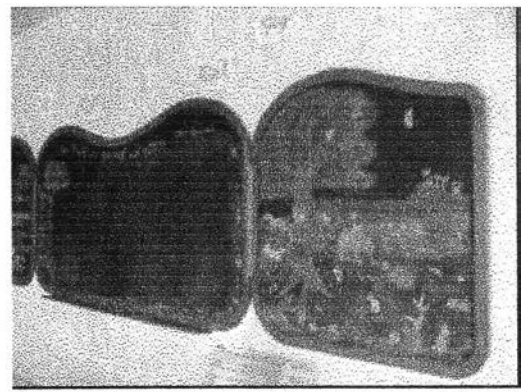
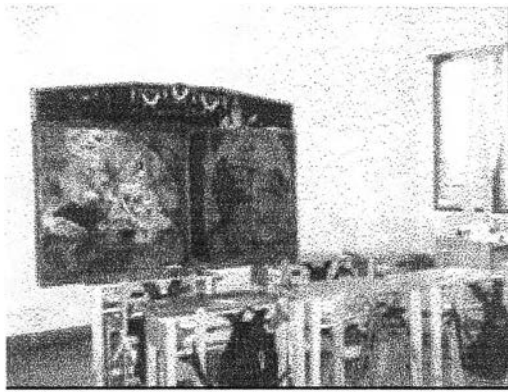
เตรียมกระดาษเพื่อการฝึกหัดด้วยตัวเอง

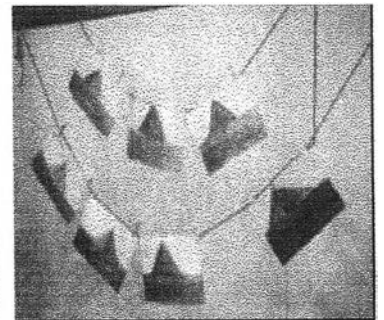
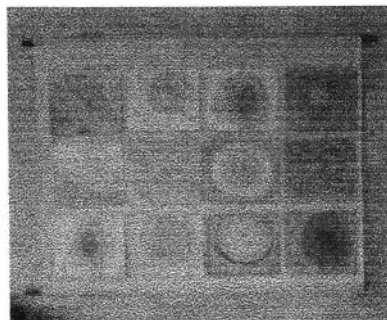
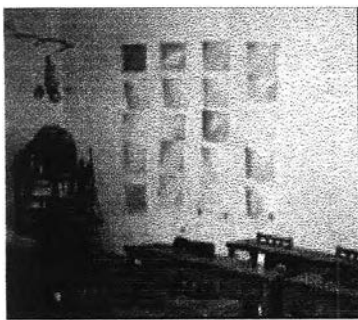
ภาพที่ 15 สภาพแวดล้อมในชั้นเรียน

จัดโต๊ะเรียนแบบแถวตรงหน้ากระดาน / จัดโต๊ะเรียนแบบโค้ง ในชั้นป.1 เชื่อม ผสานจากชั้นปฐมวัย

ภาพวาดบนกระดานที่ถูกตกแต่ง เป็นไปตามเนื้อหาสำคัญของช่วงวัยที่ควรรับรู้

รูปแบบบอร์ดแสดงผลงานการวาดภาพ เลือกใช้วัสดุธรรมชาติ และเป็นรูปแบบที่เด็กใช้งานได้ การตกแต่งห้องเรียนด้วยวัสดุที่เป็นธรรมชาติ ซึ่งมีการจัดวางอย่างอ่อนไหว มีชีวิตเกิดสุนทรีย์

ประวัติผู้เขียน

นางสาวดุสิตา เหลือจันทร์ เกิดเมื่อวันอาทิตย์ที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2521 ที่อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม อันดับ 2) สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม ในปีการศึกษา 2542 และเข้าศึกษาต่อในบัณฑิตวิทยาลัย ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2544

ปัจจุบันเป็นอาจารย์ศิลปศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนโยธินบูรณะ และประกอบอาชีพส่วนตัว ออกแบบทำป้ายโฆษณา ร้านมรดกโฆษณา 15 และเป็นครูสอนพิเศษศิลปะสำหรับเด็กประถม ให้กับสถาบัน ECC THAILAND